

Oxelösund

Finanspolicy

Dokumenttyp Riktlinjer	Fastställd av KF	Beslutsdatum 2020-05-13	Reviderat
Dokumentansvarig Margrita Sjöqvist	Förvaring	Dnr 2020-35	
Dokumentinformation			

Innehållsförteckning	Sida
1 Inledning	3
2 Likviditetsförvaltning	7
3 Risker	7
4 Tillgångar	8
5 Skulder	9
6 Derivat - Säkringsinstrument	11
7 Borgen och garantier	12
8 Styrning och rapportering	13
9 Finansiella avgifter	14
10 Övergångsregler	14
11 Definitioner	15

1 Inledning

1.1 Finanspolicyns syfte och omfattning

Finanspolicyn syftar till att i ett sammanhang lägga fast mål och riktlinjer för Oxelösunds kommun och dess bolag inom följande finansiella områden:

- beslutanderätt, organisation
- koncernsamordning av finansverksamheten
- likviditetsplanering
- placering
- utlåning
- upplåning och leasing
- säkringsinstrument
- borgen och garantier
- styrning och rapportering

Enligt Kommunallagens 8 kap 2 § ska kommunerna förvalta sina medel på ett sådant sätt att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses. Enligt 3 § ska Kommunfullmäktige meddela närmare föreskrifter.

Utöver denna policy har Oxelösunds kommun en särskild placeringspolicy för förvaltning av pensionsmedel, "Placeringspolicy för förvaltning av pensionsmedel".

I Kommunfullmäktiges årliga budgetbeslut fastläggs resultat-, finansierings- och balansbudget och olika kompletterande riktlinjer, beloppsgränser samt anslagspreciseringar m.m. Den finansiella verksamheten skall anpassas efter de beslut som fattas i Kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen fastställer riktlinjer för den finansiella verksamheten. Kommunstyrelsen skall i delegationsordning utvisa vilka personer som har rätt att ingå och påteckna avtal m.m. för kommunens räkning inom det finansiella området.

1.2 Mål för finansverksamheten

Kommunkoncernens upplåning skall ske till så låg kostnad som möjligt och de egna medlen förvaltas så att så hög avkastning som möjligt erhålles.

Kommunkoncernens finansverksamhet skall drivas så att den medverkar till att säkerställa koncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt.

Finansverksamheten skall medverka till att kapitalanskaffning och - användning i kommunen och dess bolag blir effektiv. Detta skall ske genom användning av koncernkonto och inrättande av en koncernbank.

Med beaktande av de riskbegränsningar som anges i finanspolicyn är målsättningen att uppnå bästa möjliga finansnetto för kommunkoncernen.

1.3 Organisation av finansförvaltningen

1.3.1 Kommunen och de kommunala bolagen

För att hantera koncernens ekonomi effektivt skall kommunen, så som kommunfullmäktige beslutar, samordna de finansiella frågorna för företagen i kommunkoncernen, d.v.s. de hel- och delägda bolag där kommunen har ett bestämmande inflytande. Dessa förtecknas i bilaga 1.

Samordningen mellan kommunen och de kommunala bolagen regleras i denna policy och i de närmare riktlinjerna för resp. bolag och ägardirektiv till bolagen. För bolagen hänvisas i övrigt till Aktiebolagslagens (ABL) bestämmelser.

1.3.2 Ansvar och befogenheter

1.3.2.1 Övergripande

För kommunkoncernen skall följande ansvars- och befogenhetsfördelning gälla för den finansiella verksamheten.

Kommunfullmäktige

Beslutar om övergripande riktlinjer och policy för kommun-koncernen. Tar årliga budgetbeslut. Beslutar om ramar för upp- och utlåning uppdelade i nyupplåning eller vidareutlåning till olika bolag, borgen samt övriga finansiella mål.

Kommunstyrelse

Ansvarar för kommunkoncernens medelsförvaltning.

Beslutar inom ramen för fullmäktiges delegation om upplåning, placering av kommunens medel, utlåning och externa förvaltningsuppdrag, borgen samt förvaltning av andra organisationers medel. Beslutar om riktlinjer för derivathantering samt om avvikelser från policyn i angivna frågor.

Finanskommitté

Strategiska frågor rörande kommunkoncernens finansiella verksamhet skall förankras i en rådgivande finanskommitté. Exempel på sådana strategiska frågor är årliga riktlinjer beträffande ev. återlån av pensionsmedel och användning av frigjorda medel för förtidsinlösen av bolagens lån.

Koncernbanken

Ansvarar under kommunstyrelsen för genomförandet av den finansiella verksamheten på de sätt och inom de ramar som kommunstyrelsen beslutar. Koncernbanken finns organisatoriskt inom ekonomifunktionen vid kommunstyrelsens kontor, och

- har det övergripande ansvaret för kommunkoncernens finansiella verksamhet såsom upplåning, utlåning, penningplacering, likvidhantering, borgens-, och ansvarsförbindelser,
- genom kontinuerlig medelshantering minska kapitalbindningen och åstadkomma lägre finansieringskostnader och därmed bidra till ett förbättrat finansnetto i koncernen,
- samordna kommunkoncernens kontakter med de finansiella marknaderna,
- ansvarar för att finanspolicyn är uppdaterad,
- ansvarar för att finanspolicyn följs,
- bevakar och kontrollera koncerninterna och -externa risker,
- lämnar erforderlig service i finansiella frågor till kommunkoncernens enheter,
- grundade på delegation samt i övrigt hos styrelsen initiera frågor inom det finansiella området,
- administrerar löpande finansierings- och placeringsavslut,
- har det övergripande ansvaret för betalningssystem och administration,

- samordnar koncernens betalningsströmmar genom ett koncernkonto,
- upprättar likviditetsplaner för kommunen och samordnar med koncernbolagens likviditetsplaner,
- placerar kommunens likviditet samt tar upp lång- och kortfristig upplåning,
- upprättar underlag för budgetering av låneverksamheten, liksom årsredovisningsunderlag för lån, borgen och andra ansvarsförbindelser, och
- lämnar Kommunstyrelsen rapport om finansiell utveckling och ställning samt om fattade finansiella beslut.

De kommunala verksamheterna Följer i sin verksamhet reglerna i den finansiella policyn, reglementen och delegationsbeslut.

De kommunala bolagen Principer för lån är att all finansiering sker via koncernbanken. I kommunkoncernens bolag skall upprättas en bolagsspecifik finanspolicy som skall baseras på denna finanspolicy och på gällande ägardirektiv och avtal.

Angående resp. styrelses ansvar för företagets finansiella verksamhet och risker hänvisas till Aktiebolagslagen (ABL).

1.3.2.2 Koncernkonto

Samtliga saldon och likvidströmmar i kommunkoncernens olika enheter skall vara samordnade i ett räntebärande koncernkonto.

1.3.2.3 Förvaltning av andra organisationers medel

Vid förvaltning av annan organisations medel (t ex donationsmedel) skall skriftligt avtal om förvaltningen upprättas. Kommunen eller i kommunkoncernen ingående bolag får inte åta sig förvaltningsuppdrag som innebär att risktagande eller utfästelse går utöver finanspolicyn. Förvaltning av andra organisationers medel skall godkännas av kommunstyrelsen.

2 Likviditetsförvaltning

För att nå en effektiv penninghantering skall likviditetsplaneringen för hela kommunkoncernen vara samordnad. För att denna ska bli så korrekt som möjligt, skall kommunen och koncernbolagen upprätta egna likviditetsplaner. Likviditetsplanerna skall uppdateras på tider som koncernbanken bestämmer. Härutöver rapporteras utan anmaning större förväntade avvikelser i penningflödet. Kommunens och koncernbolagens planer sammanställs av koncernbanken i en gemensam likviditetsplan för kommunkoncernen.

Likviditetsplaneringen skall

- ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort och lång sikt,
- utgöra underlag för beslut om upplåning och placering av likvida medel.

Koncernbanken skall se till att det finns en tillfredsställande betalningsberedskap i kommunkoncernen.

Kommunfullmäktige beslutar årligen i samband med mål och budget om vilken ram som skall gälla för lång- och kortfristig upplåning inkl. utlåning till bolagen.

Kommunstyrelsen beslutar i samband med mål och budget om vilken ram som skall gälla för kreditlöften.

3 Risker

Risker uppkommer i all finansiell verksamhet. En medveten finansförvaltning skapar dock möjligheter till en rationell hantering av dessa. Några av de risker som kan identifieras är:

- finansieringsrisk
- valutarisk
- ränterisk
- kreditrisk
- motpartsrisk
- likviditetsrisk

Definitioner och accepterade risknivåer etc. framgår i "Närmare riktlinjer för den finansiella verksamheten".

4 Tillgångar

4.1 Allmänt

Kommunkoncernens kassaflöden skall samlas i ett koncernkonto så att ut- och ingående betalningsströmmar kan kvittas.

Kravet på god säkerhet i kommunkoncernens medelsplacering, innebär bl.a. att ränte-, kredit- och likviditetsrisker skall undvikas eller minimeras.

Vid placering av medel skall minst tre banker / finansinstitut tillfrågas om placeringsvillkor innan placering verkställs.

Utlåning får ske till företag, organisationer, stiftelser m.m. där kommunen har ett bestämmande inflytande.

4.2 Etiska hänsyn

Vid placeringar ska etiska hänsyn tas, vilket innebär att direktägande av värdepapper i företag som i sin huvudsakliga verksamhet har produktion och / eller försäljning av krigsmateriel, **produktion av pornografi, spel**, tobaksvaror eller alkoholvaror ej får förekomma. Ej heller ska placeringar ske i företag eller andra emittenter som ej på ett godtagbart sätt efterlever internationella konventioner om mänskliga rättigheter och miljö. Etiska hänsyn avser enskilda direktägda värdepapper och avser ej värdepappersfonder eller liknande finansiella instrument baserade på marknadsindex.

Placeringar medges ej i företag vars huvudsakliga verksamhet är utvinning av fossila bränslen. Placeringar ska även undvikas i företag som på annat sätt är inblandade i framställningen av fossila bränslen genom t.ex. produktion och prospektering. Undantag medges vid placering i fonder förutsatt att det inte finns tillgängliga alternativ inom ramen för önskad placeringsinriktning.

Vid indirekta placeringar i fonder ska eftersträvas att fonden har en placeringsinriktning som så långt som möjligt uppfyller de hållbarhetskrav som anges ovan. Vid placeringar i fonder ska innehavets vikt bedömas utifrån ett väsentlighetskriterium där endast mindre avvikelser kan accepteras.

4.3 Kortfristig utlåning

Kortfristig utlåning, dvs placering av överskottslikviditet eller vidareutlåning av kortfristig upplåning, skall ske enligt "Närmare riktlinjer för den finansiella verksamheten". Kommunstyrelsen skall i dessa riktlinjer ange de instrument, motparter och limiter som får utnyttjas.

Kommunkoncernens externa kortfristiga placeringar skall hanteras av internbanken.

Värdepapper skall förvaras hos bank eller hållas i eget förvar.

4.4 Långfristig utlåning

Långfristig utlåning får endast ske inom kommunkoncernen och inom av kommunfullmäktige fastställda ramar för det kommande budgetåret.

Kommunens bolag får besluta om förtidsinlösen av långfristig upplåning. Sådana beslut skall signaleras till koncernbanken i god tid. Dessa frigjorda medel skall kommunkoncernen i första hand använda till amortering eller annan utlåning inom koncernen. Om amortering eller utlåning inom kommunkoncernen inte är möjlig skall placering ske så att ränterisken matchas mot kvarvarande refinansiering. Placeringarna skall i övrigt ske enligt "Närmare riktlinjer för kommunens finansiella verksamheten".

Beslut om användningen av frigjorda medel skall fattas av finanskommittén.

Kommunen kan avsätta medel för pensionsutbetalningar, vilka regleras av "Placeringspolicy för förvaltning av pensionsmedel", eller andra framtida investeringsändamål. Kommunfullmäktige beslutar årligen i samband med budgeten om hur mycket av likviditeten som skall avsättas för framtida, långfristiga ändamål.

Avsiktligt räntearbitrage, vars enda syfte är att skapa räntevinster för kommunkoncernen, är inte tillåtet. Upplåning och placering som teknik för minimering av ränte- och finansieringsrisk får dock genomföras under förutsättning att kostnad och intäkt har säkrats vid affärsavslut samt att finanspolicyns regler i övrigt följs.

4.5 Extern förvaltning av kommunens medel

I de fall extern förvaltning förekommer, skall skriftligt avtal upprättas mellan kommunen och den externa förvaltaren. Avtalen skall utformas så att den externa förvaltarens uppdrag inte strider mot kommunkoncernens finanspolicy.

Av avtalet skall också framgå att likvida medel skall behandlas som klientmedel för att kommunen inte skall ta någon kreditrisk. Extern förvaltning skall godkännas av Kommunstyrelsen. Kortfristiga placeringar är ej att betrakta som förvaltning.

5 Skulder

5.1 Allmänt

Upplåning får genomföras för långfristiga finansieringar eller för att trygga kommunkoncernens kortfristiga betalningsberedskap.

Vid upplåning och skuldförvaltning skall lägsta möjliga finansieringskostnader eftersträvas vid vald risknivå.

Upplåning som uteslutande syftar till att skaffa medel för placering med ränteförtjänst (arbitrageaffär) är inte tillåtet. Detta får dock inte förhindra att upplåning sker vid en tidpunkt som bedöms vara lämplig för senare finansiering.

Värdepapperisering med pantsättning av vissa utvalda tillgångar får inte urholka bolagens säkerhetsmassa och därmed försvåra kommunkoncernens framtida upplåningsmöjligheter.

Nya former av upplåning prövas i kommunstyrelsen före användning.

För att uppnå låga finansieringskostnader måste konkurrens i upplåningen upprätthållas. Inga långfristiga kreditavtal får slutas som undanröjer konkurrensen mellan olika långgivare. Vid upphandling bör förfrågan ske hos minst tre kreditinstitut. Undantag får göras vid befarade stora ränterörelser.

5.2 Kortfristig upplåning

Kommunkoncernens kortfristiga upplåning, vilket innebär upplåning med en löptid inte överstigande ett år skall handläggas av koncernbanken.

Upplåningen får ske genom:

- upplåning i bank eller finansinstitut,
- lån från kommunens bolag,
- utgivande av kortfristiga skuldebrev avsedda för den allmänna handeln eller ställda till viss juridisk person och
- lån på annat sätt eller från annan enligt Kommunstyrelsens beslut

Löptid och räntebindningstid (duration) för kortfristig upplåning skall begränsas beträffande ränterisken. Överskottslikviditet skall i första hand användas för att återbetala utestående krediter.

5.3 Långfristig upplåning

Långfristig upplåning, varmed menas upplåning med en löptid längre än ett år, för kommunens eget behov samt för vidareutlåning till bolagen, regleras av denna policy.

På delegation från Kommunstyrelsen fattar koncernbanken beslut, väljer långgivare, finansieringsinstrument samt när transaktionen skall genomföras.

Vid långfristig upplåning skall kommunkoncernens externa aktiviteter samordnas. Koncernbanken skall informeras om förestående behov i god tid.

Kommunkoncernen skall alltid se över möjligheten till att utnyttja grön finansiering.

Kommunens bolag skall i finansiella affärer i första hand vända sig till koncernbanken. Istället för enskilda reverser på resp. lån används ett konto inom ramen för koncernkontona. Bolagen belastas kvartalsvis med aktuella lånebelopp och den genomsnittliga räntan för kommunkoncernens totala upplåning.

Bolagen får månadsvis uppgift om den aktuella räntan.

I samband med mål och budget fattar Kommunfullmäktige beslut om vilken storlek av kommunkoncernens långfristiga nyupplåning som skall gälla för nästkommande år. Denna nyupplåning ska vara delad mellan kommunens behov av nya lån och lån som avses för vidareutlåning till bolagen. Vid särskilda tillfällen, ex.vis. uppkommande behov av fastighetsanpassningar o. dyl. inför kontraktsskrivning med externa hyresgäster, bör dock finnas en möjlighet att uppta ytterligare lån. Koncernbanken skall då hållas fortlöpande informerad.

Vid behov av långfristig upplåning kan medel avsedda för framtida pensionsutbetalningar i första hand tas i anspråk genom återlån. Dessa skall i pensionsportföljen betraktas som räntebärande värdepapper. Beslut om ev. återlån fattas av koncernbanken efter förankring i finanskommittén.

5.4 leasing

Leasing jämställs med upplåning och omfattas av reglerna för upplåning i denna policy. Beslut fattas av koncernbanken eller annan delegerad enligt Kommunstyrelsens delegationsordning.

6 Derivat - Säkringsinstrument

Koncernbanken får ingå sedvanliga på finansmarknaderna förekommande avtal, i syfte att minska och / eller sprida de med placeringen / upplåningen förekommande riskerna.

En del av dessa risker kan begränsas genom att använda derivatinstrument. Dessa instrument får endast användas för att skydda en reell underliggande placering/upplåning. Motparten skall vara godkänd enligt finanspolicyn. Omfattning och inriktning regleras av Kommunstyrelsen i dokumentet "Närmare riktlinjer för den finansiella verksamheten".

De stora ränte- och valutarörelserna på marknaden visar på nödvändigheten av att via derivatmarknaderna kunna hantera ränte- och valutarisken utan att det påverkar portföljens förfallostruktur. Derivathanteringen skall ske utifrån fastställda risklimiter. Risklimiterna skall fastställas utifrån kommunens och bolagens totala räntekostnad och lånevolym.

Alla derivatkontrakt avseende ränte- och valutarisker inom kommunkoncernen skall upprättas av koncernbanken. Detta omfattar även alla lånekonstruktioner där någon typ av derivat ingår. Med derivatkontrakt avses alla typer av terminer, optioner och swappar.

Dessa beskrivs i "Närmare riktlinjer för den finansiella verksamheten".

7 Borgen och garantier

Kommunal borgen beslutas av Kommunfullmäktige eller på delegation av Kommunstyrelsen.

Kommunal borgen tecknas enligt Kommunstyrelsens reglemente och särskilda beslut om firmatecknare.

Kommunen har som borgensman intresse av att varje investering som finansierats med borgenslån är försäkrade. Därför ska alla borgensåtaganden för investeringsändamål villkoras med ett förbehåll om att låntagaren skall hålla investeringsobjektet försäkrat under hela den tid borgen skall gälla. Kommunen kan också vid önskemål om kommunal

borgen ställa som villkor att andra typer av säkerheter skall lämnas till kommunen eller att kommunen genom avtal skaffar kontroll över gäldenärens övriga säkerheter (t ex pantbrev i egendomen).

Kommunen kan också vid önskemål om kommunal borgen ställa som villkor att borgensstagare löpande rapporterar sin ekonomiska ställning och utveckling genom restskuldens storlek, företagets balans- och resultaträkningar m.m.

Bolag ingående i kommunkoncernen lämnar inte säkerhet till kommunen för borgensåtaganden.

Avkrävs något bolag borgen, garantier eller annan form av säkerhet skall alltid samråd ske med koncernbanken och beslut i ärendet ska fattas av;

- Totalt borgensåtagande upp till 1 miljon kronor =>
Bolagets styrelse
- Totalt borgensåtagande från 1 miljon upp till 15 miljon kronor =>
FÖRABs styrelse
- Totalt borgensåtagande som överstiger 15 miljoner =>
Kommunfullmäktige

Kostnaderna för kommunens nya krediter påverkas bland annat av summan av kommunens och bolagens hela borgensåtagande.

8 Styrning och rapportering

8.1 Styrning

För att fastställa likviditetsflödet inom kommunkoncernen skall kommunen och bolagen upprätta likviditetsbudgetar.

Bolagen skall fortlöpande samråda med koncernbanken i finansiella frågor och i god tid informera om finansiella behov såsom förtidsinlösen, upplånings- och placeringsbehov.

Koncernbanken skall förankra strategiska frågor rörande kommunkoncernens finansiella verksamhet i en rådgivande finanskommitté.

8.2 Kontroll

Kommunen skall ha rutiner som säkerställer god kontroll. För att åstadkomma intern kontroll skall administrationen av löpande finansieringsavslut, handhavande av aktuell dokumentation – reverser, avtal, borgensförbindelser – bokföring av ingångna avtal, överföring av pengar mellan långivare, kommunala företag, placeringsinstitut, banker och kommunen handhas av annan person än den som fattar besluten.

Vidare skall förutom behörig person som genomfört en affär ytterligare en person kontrollera att affären är i överensstämmelse med finanspolicy, riktlinjedokumentet och delegationer.

Samtliga finansiella transaktioner skall omgående bokföras. Koncernbanken skall vid dessa affärer ansvara för att korrekta redovisningsunderlag upprättas samt att dessa transaktioner registreras.

Samtliga handlingar från affärsmotpart skall efter genomförd affär adresseras till Kommunstyrelsens kontor, ekonomi. Koncernbanken skall kontrollera att inregistrerade uppgifter i redovisningen samt finanssystemet överensstämmer med villkoren på erhållet underlag.

Koncernbanken ansvarar också för betalning av räntor och förfallna skulder för kommunens lån, för underreverser för förmedlade lån, för reversförvaring samt betalningsbevakning av utlämnade lån och förmedlade lån till kommunens företag. Koncernbanken ansvarar också för att reverser och säkerheter återlämnas vid lösen av kommunens lån och utlämnade lån.

8.3 Rapportering

För att ge kommunens ledning kontinuerlig information som rör medelsförvaltningens utveckling, skall ett väl fungerande rapportsystem finnas.

Kommunens och bolagens placerings- och låneportföljers sammansättning, den finansiella riskexponeringen i övrigt liksom en sammanställning av kommunens finansiella positioner skall minst en gång per tertial rapporteras till Kommunstyrelsen. Rapporteringen skall separat redovisa kommunen resp. koncernen.

Avvikelser från fastlagd policy skall snarast rapporteras.

Beskrivning av rutiner sker i "Närmare riktlinjer för den finansiella verksamheten".

9 Finansiella avgifter

Avgifter tas ut för de finansiella tjänsterna samt för ökad finansiell risk för kommunen. Avgifterna fastställs årligen i Mål- och budget.

10 Övergångsregler

Samtliga tidigare antagna föreskrifter om medelsförvaltningen eller annat område som behandlas i denna policy upphävs.

Kommunfullmäktiges tidigare utfästelser rörande borgensåtagande, upplåning, utlåning eller motsvarande och som genom avtal gäller i förhållande till annan part, förändras ej så länge det tidigare åtagandet kvarstår.

11 Definitioner

Administrativ risk	Risken att störningar uppträder inom de administrativa rutinerna. Dessa kan gälla personal, system, eller redovisning / internkontroll.
Certifikat	Räntebärande instrument för kortfristig upplåning på penningmarknaden.
Derivatinstrument	Ett instrument vars värde baseras på och följer värdet av en underliggande tillgång, t.ex. statsskuldväxlar eller aktier.
Duration	Duration kan ses som en obligations genomsnittliga återstående löptid. Riskmått som också tar hänsyn till obligationens löptid och kupongränta. Kortare löptid och högre kupongränta ger lägre duration.
Emittent	Utgivare av finansiella instrument
Exponering	Det värde, uttryckt i kronor eller i procent av den totala portföljen, som förändras p.g.a. förändringar i kursen/räntan på ett värdepapper.
Index	Mått på en marknads eller delmarknads värde, t.ex. Affärsvärldens generalindex.
Likvida medel	Medel på bankräkning o.dyl.
Limit	Riskenivå som begränsar innehav av värdepapper

Riktlinjer

Datum
2020-04-01

16 (16)
Diarienummer
2020-35

Löptid	Den tid som återstår innan ett värdepapper förfaller till betalning
Marknadsvärde	Värdet av en tillgång (eller portfölj) till kapitalmarknadens rådande prisnivå
Obligation	Skuldebrev med en löptid över ett år
Penningmarknad	Marknad för handel med räntebärande värdepapper med en återstående löptid om högst ett år.
Placeringshorisont	Den tidsperiod under vilken de förvaltade medlen ska vara investerade
Rating	En bedömning gjord av kreditvärderingsföretag över sannolikheten att en skuld kommer att regleras på den överenskomna tidpunkten. Enligt Standard & Poor's rating innebär AAA den högsta kreditvärdigheten och AA innebär en väldigt hög kreditvärdighet. Motsvarande för svenska värdepapper innebär en K-1 rating den högsta kreditvärdigheten.
Statsskuldväxel	Av staten utfärdat räntebärande instrument med kort löptid (högst 360 dagar).
Tillgångsslag	Räntebärande värdepapper och aktier